

TEGEN 2026 BEGROTING

**Partij voor
de Dieren**

Gemeenteraadsfractie Utrecht

NATUURLIJK.

Utrecht groeit als kool. Nu zijn wij als Partij voor de Dieren dol op kool, maar onze stad is geen groente. Het extra stimuleren van groei in een stad die nu al uit haar voegen barst vinden wij ongezond.

Dit is de tweede tegenbegroting van de Partij voor de Dieren. Wij maken hierin radicaal andere keuzes die nodig zijn voor een toekomstbestendig Utrecht. Een Utrecht waarin het minder om geld gaat. Een gemeente die eerlijk is voor mens, dier en natuur. Op dit moment is Utrecht uit balans. Er moet minder steen komen en meer groen. Geen dierenleed, wel dierenrechten. Minder klimaatcrisis, meer natuur. Minder consumeren, meer plantaardig eten. Meer leefbaarheid is leuker en fijner voor iedereen.

Niet alles wat wij willen is in geld uit te drukken. Maar waar dat wel kan, doen we het ook. We buigen in deze tegenbegroting miljoenen om. Minder economie, meer leefbaarheid.

Wij investeren fors meer in groen, we maken een bedrag van 400 miljoen euro vrij voor groen. En daar kunnen we veel mee doen. Meer, meer, meer groen! Zo maken wij een biodivers bos in Rijnenburg mogelijk. Dat laten we niet financieel afhankelijk zijn van woningbouw. Dus hoppa, gelijk aanleggen. Meer natuur is goed voor iedereen.

Onze tegenbegroting is donkergroen. Maar ook sociaal. We geven meer geld uit aan cultuur, aan mensen die in armoede leven, aan dieren die zorg nodig hebben, aan het bestrijden van femicide, aan opvang voor ongedocumenteerde mensen en aan nog meer.

De Partij voor de Dieren is er voor alles wat leeft. En dat is heel natuurlijk!

Namens de fractie,

Fractievoorzitter

Maarten van Heuven

Raadslid

Anne Sasbrink

Raadslid

Louise de Vries

Commissielid &
Fractiemedewerker

Sjaak van Bommel

Commissielid &
Fractiemedewerker

Saskia Oskam

Commissielid &
Fractiemedewerker

Anneloes Krul

Commissielid &
Fractiemedewerker

Jan Baijens

Fractiemedewerker

Joost Heilbron

ALTERNATIEVE BEGROTING PROGRAMMA 2026

Financieel overzicht (Bedragen x € 1.000.000)

	2026	2027	2028	2029	Structureel
Groenprojecten	-4,08	-4,08	-4,08	-4,08	-4,08
Bos Rijnenburg	-3,06	-3,06	-3,06	-3,06	-3,06
Natuurvriendelijke oevers	-1,02	-1,02	-1,02	-1,02	-1,02
Onderhoud groen	-1,00	-1,00	-1,00	-1,013	-1,091
Klimaatvriendelijke stad	-2,25	-2,25	-2,25	-2,25	-2,25
Watertransitie	-0,80	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
Dierenhulporganisaties	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Tegengaan bijplaatsing afval	-0,225	-0,225	-0,225	-0,225	-0,225
Duiventil	-0,070	-0,010	-0,010	-0,010	-0,010
Bodemleven beschermen	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Bijzondere bijstand	0,00	0,00	0,00	-0,81	-0,81
U-pas	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25
Bed-bad-brood regeling (LVV)	0,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Plan Einstein	0,00	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
Hitteopvang	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15
Preventieve aanpak femicide	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	0,00
Cultuur binnen Utrecht marketing (verrekend met Utrecht marketing)	-1,49	-1,49	-1,49	-1,49	-1,49
Initiatievenfonds	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Reclame afbouw	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00
Kasschuif	-2,791	0,829	0,659	1,303	0,000
Totaal	-22,936	-20,456	-20,626	-20,806	-20,937

Dekking (Bedragen x € 1.000.000)

	2026	2027	2028	2029	Structureel
Ondernemersfonds Utrecht	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Reclamebelasting	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Marketing van Utrecht marketing (verrekend met cultuur)	1,49	1,49	1,49	1,49	1,49
Toeristenbelasting	2,581	2,70	2,87	3,05	3,24
Precario	0,128	0,128	0,128	0,128	0,128
Leges kostendekkend maken	0,000	0,161	0,161	0,161	0,161
Evenementen leges 2026	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Vermakelijkheidsretributie (festivalaks)	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33
Kerstboom	0,042	0,042	0,042	0,042	0,042
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	0,405	0,405	0,405	0,405	0,405
Weerdsingel Oostzijde	0,035	0,035	0,035	0,035	0,00
Mytylbrug	0,024	0,024	0,024	0,024	0,00
Tariefwijziging 2e en 3e parkeervergunning	1,65	1,65	1,65	1,65	1,65
Betaald parkeren blok 2 niet uitstellen	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reserve parkeerexploitatie	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Rioolheffing	0,80	0,70	0,70	0,70	0,70
Plaagdierbestrijding stoppen	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225
Vaste beveiligingscamera's	0,566	0,566	0,566	0,566	0,566
Totaal	22,936	20,456	20,626	20,806	20,937

1. GROEN is een prioriteit. NATUURLIJK.

Genoeg groen is belangrijk voor dier, mens en aarde. Bomen bieden een thuis aan dieren, zo zorgen ze voor verkoeling tijdens een hete dag, ze zuiveren de vervuilde lucht en ze dragen bij aan de mentale gezondheid van mensen. Ook struiken, planten en bloemen zijn goed voor de biodiversiteit.

Utrecht heeft helaas een chronisch tekort aan groen. De gemeenteraad riep niet voor niets de biodiversiteitscrisis uit. Maar de ambities van het college om onze gemeente te vergroenen worden bij lange na niet gehaald.

Volgens de Rekenkamer komt Utrecht 70 miljoen euro per jaar tekort om de eigen groendoelen te halen. De Partij voor de Dieren maakt werk van meer groen en komt met extra geld.

Groen als investering

De Partij voor de Dieren wil niet alleen méér groen, we willen dit groen ook sneller aanleggen. Hoe? Door groen te beschouwen als een investering voor de lange termijn. Bomen bijvoorbeeld worden nu gekocht en als een aankoop in de begroting gezet. Als een tijdelijke uitgave. Maar wij zien bomen als een investering voor de lange termijn (en de nota WAAVA geeft hier ook de ruimte voor).

Bomen kunnen gerust 50 jaar oud worden. De aankoopkosten kunnen dus ook gerust afgeschreven worden over een periode van 50 jaar. En als we dat doen, wordt de prijs per boom per jaar lager en kunnen we nú massaal meer bomen planten. Ze moeten dan wel 50 jaar blijven staan, maar dat is dan ook de bedoeling.

Andere techniek van financieren, lagere aanschaf, meer bomen. En de gemeente een heel stuk groener. Wij kiezen ervoor om een bedrag van 150 miljoen euro (plus 2% rente) op deze manier vrij te spelen. Uitgaande van een gemiddeld bedrag van €4.200,- per boom kunnen we op deze manier ruim 35.000 bomen planten.

In alle wijken is behoefte aan meer groen. Er zijn overal plekken aan te wijzen waar bomen bij kunnen. Het budget om, zonder dat er andere werkzaamheden aan vast zitten, simpelweg meer bomen te planten ontbreekt echter. Door meer te investeren in groen willen we zorgen voor meer bomen, maar ook voor biodiversere bomen en meer biodiverse onderbeplanting.

En wanneer bomen als investering op de begroting staan, motiveert dat extra om deze te koesteren, goed te verzorgen, niet zomaar om te kappen en ons stinkende best te doen om ervoor te zorgen dat ze ook zo oud mogelijk worden.

Bos Rijnenburg

De groeiende stad Utrecht heeft de behoefte aan een extra groene long. Amelisweerd bijvoorbeeld gaat gebukt onder bovenmatige recreatie. De Partij voor de Dieren wil deze extra groene long realiseren in Rijnenburg door daar een compleet nieuw bos te maken. Om dit te realiseren stelt de Partij voor de Dieren voor om maar liefst 200 miljoen euro (plus 2% rente) te investeren in dit nieuwe bos. Net als bij de groeninvesteringen gaan we in dit bos anders naar groen kijken. Via een aanpassing in de nota WAAVA maken we de afschrijftermijn 50 jaar, al moet dit bos natuurlijk nog veel langer meegaan.

De hoge grondwaterstand in Rijnenburg leent zich uitstekend voor een broekbos. Er komen elzen, wilgen, berken, zomereiken en essen met een onderbeplanting van onder meer sporkehout. Door grote delen van het bos mensluw te maken ontstaan er rustgebieden waar de blauwborst, nachtegaal, appelvink en specht zich kunnen vestigen.

Ook reeën kunnen zich er vestigen en voorplanten. Omdat het een bos nabij water is kan het ook leefgebied worden bevers, heikikkers, ringslangen waterspitsmuizen en de grote modderkruiper.

Insecten gaan we helpen door de groei van wilde kruiden zoals de grote kattenstaart en dotterbloem, waardoor het nieuwe bos ook voor diverse wilde bijen een toevluchtsoord wordt.

Het bos krijgt zeker ook een functie voor mensen. In sommige delen komen paden om te wandelen, hardlopen en fietsen. Hier kunnen mensen genieten van de natuur en tot rust komen. Hier komt ook de door iedereen gewenste roeibaan en krijgen de geplande windmolens een plek.

Het Rijnenburgse Bos is dus voor elk wat wils. Het college heeft ook ideeën voor meer en rijker groen in het noorden, maar dat is voor ons niet biodivers en groen genoeg. We plannen dit bos in het noorden van de polder om geplande woningbouw, die van ons niet hoeft, niet in de weg te zitten. En het is een biodiverse verrijking naast de doorontwikkeling van het Hollandse IJsselgebied.

Onderhoud groen

Met deze enorme investeringen in groen moeten we er ook voor zorgen dat al dit nieuwe groen op een goede manier beheerd wordt en dat het daadwerkelijk gezond oud kan worden.

De natuur moet uiteindelijk zoveel mogelijk zichzelf onderhouden, dat deed het ook al talloze jaren zonder dat Utrecht er was. In een stedelijke omgeving kan dit echter niet altijd en ook om het nieuwe groen goed op weg te helpen is enige mate van verzorging nodig. Het doel van bos Rijnenburg en andere groenprojecten moet natuurlijk zijn om de natuur zoveel mogelijk haar eigen gang te laten gaan, en dan zijn er ook minder onderhoudskosten. Toch houden we rekening met een miljoen euro per jaar aan uitgaven voor groenonderhoud.

Natuurvriendelijke oevers

Natuurvriendelijke oevers zorgen voor een geleidelijke overgang van water naar land, bieden schuilplaatsen aan water- en landdieren, geven een impuls aan de biodiversiteit en dragen bij aan waterkwaliteit. Ze maken het dieren die per ongeluk in het water beland zijn makkelijker daar zelf weer uit te komen. Om prioriteit te geven aan deze oevers en daarmee de biodiversiteitscrisis te bestrijden investeren we 50 miljoen euro (plus 2% rente) in natuurvriendelijke oevers. Ook hiervoor verlengen we in de nota WAAVA de afschrijfstermijn naar 50 jaar. Met dit geld kunnen we 100 kilometer aan oever kunnen vergroenen, een grote stap in de goede richting.

Kerstboom

Symbolisch voor de wegwerpcultuur is de jaarlijkse kerstboom op het Stadhuisplein. Een gezonde boom wordt gekapt, vervoerd en op het plein gezet. Terwijl de boom afsterft, kijken wij ernaar. En als de kerst voorbij is, wordt de boom weggegooid, versnipperd of verbrand. Zonde van de boom, zonde van het geld. Van die ene wegwerpboom, die 42 duizend euro per jaar kost, kunnen we bijvoorbeeld ieder jaar zo'n 15 permanente bomen kopen en planten. Kappen dus met die kerstboom.

Groen is een prioriteit (Bedragen x € 1.000.000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Groenprojecten	-4,08	-4,08	-4,08	-4,08	-4,08
Bos Rijnenburg	-3,06	-3,06	-3,06	-3,06	-3,06
Natuurvriendelijke oevers	-1,02	-1,02	-1,02	-1,02	-1,02
Onderhoud groen	-1,00	-1,00	-1,00	-1,013	-1,091
Kerstboom	0,042	-0,042	0,042	0,042	0,042
Totaal	-9,12	-9,20	-9,12	-9,13	-9,21

2

EEN DUURZAME TOEKOMST, NATUURLIJK.

Het klimaat verandert in een rotvaart en het leven op Aarde komt enorm onder druk te staan. Met het massale afsterven van koraalriffen is de eerste dominosteen van de klimaatcrisis omgevallen en meer kantelpunten komen gevaarlijk dichterbij. De klimaatcrisis moeten we bestrijden, en ook Utrecht heeft daarbij een rol. Maar de focus op duurzaamheid is hier aan het verslappen. De klimaatvisie is er nog altijd niet en op het klimaatbudget is fors bezuinigd. Voor de Partij voor de Dieren blijft het tegengaan van klimaatverandering wél een prioriteit, daarom stellen we hoognodige veranderingen voor.

Klimaatvriendelijke stad

Door bezuinigingen is de energietransitie vertraagd. Daarmee zijn problemen van nu naar de toekomst geschoven.

Het is noodzakelijk om tempo te maken met de energietransitie. Daarom vergroten we het budget voor een klimaatvriendelijke stad met 2,25 miljoen euro per jaar. Deze begrotingspost klimaatvriendelijke stad is tot nu toe alleen maar gefocust op energietransitie, maar dat is niet voldoende. Utrecht moet ook investeren om mensen en bedrijven minder te laten consumeren en duurzamere keuzes te maken. We gaan investeren in de overgang van dierlijke naar plantaardige producten eten: de eitwittransitie.

Mobiliteitsprojecten

Voor vele miljoenen staan mobiliteitsprojecten op de planning die niet allemaal nodig zijn. De verbreding van de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) is gewoon een heel slecht idee. Honderden bomen zouden gekapt moeten worden voor extra asfalt. Terwijl meer asfalt alleen maar voor meer auto's zorgt. Wij zetten dus een streep door de geplande verbreding van de NRU. We laten hier 16,2 miljoen vrijvallen en brengen het via een kasschuif al naar 2026.

We zien ook niets in het aanleggen van een fietsbrug over de Kromme Rijn, wat ten koste gaat van groen, terwijl voor deze Mytylbrug ook alternatieven zijn. Het nieuwe rode asfalt op de Weerdsingel, wat omwonenden niet willen en ook gewoon minder duurzaam is dan grijs asfalt, willen wij niet. Wij kiezen ervoor deze projecten niet meer uit te voeren.

Parkeerbelasting

De hoeveelheid blik op wielen in de gemeente kan en moet omlaag. Door vol in te zetten op meer manieren van vervoer dan alleen de auto wordt onze ruimte groener en gezonder. De autogebruiker gaat voor privégebruik van de openbare ruimte betalen.

Ten eerste gaan we tegelijk met het verhogen van de uitkering van de U-pas, ook de tarieven voor de tweede, derde en zoveelste parkeervergunning verhogen.

Ten tweede gaan we niet mee in het uitstellen van betaald parkeren in blok 2 van mei naar november 2026. Afgelopen september liet het college in een raadsbrief weten de invoering van betaald parkeren in blok 2 met een halfjaar uit te stellen.

Voor ons is dit uitstel echter niet nodig. Daarmee bestaat er een risico dat wanneer nieuwe problemen met de app optreden, dit voor meer gebruikers gevolgen heeft, en daarmee is er minder tijd om inwoners voor te bereiden op de overgang naar betaald parkeren. In tegenstelling tot het college vinden wij dat deze nadelen opwegen tegen de voordelen van zo snel mogelijk invoeren van betaald parkeren op zoveel mogelijk locaties. Financiële prikkels werken nou eenmaal om autobezitters te stimuleren naar andere vormen van vervoer.

Reserve parkeerexploitatie

Voor de exploitatie van gemeentelijke stallingen voor auto's en fietsen wordt een reserve aangehouden. Daarmee kunnen schommelende inkomsten tussen verschillende jaren worden opgevangen. De laatste jaren wordt er echter vooral geld bijgestort in deze pot en is het zelden nodig hier iets uit te halen. Er zit meer geld dan nodig is in deze reserve, daarom laten we 4 miljoen euro van de reserve vrijvallen naar de algemene reserve.

Watertransitie en klimaatadaptatie

De Partij voor de Dieren stelt voor om de tarieven van de rioolheffing niet te verlagen, maar op gelijk niveau te houden en meer in te zetten voor de watertransitie.

De rioolheffing is op dit moment op een punt gekomen dat het meer inkomsten heeft dan uitgaven. Dat mag niet: de kostendekkendheid mag niet meer dan 100% zijn. In plaats van een minimale verlaging van de inning van rioolheffing stelt de Partij voor de Dieren voor om de opbrengsten gelijk te houden en deze in te zetten voor de watertransitie.

Doordat de vervangingsinspanning van de riolering naar 100 jaar in plaats van 70 jaar is gegaan, duurt ook het afkoppelen en ontharden van het oppervlak veel langer. Daardoor wordt Utrecht minder snel klimaatbestendig. Bovendien neemt door klimaatverandering de kans op wateroverlast en riooloverstorten alleen maar toe.

Het is noodzakelijk om de afvoer van regenwater naar de waterzuivering en naar oppervlaktewateren te verminderen.

Als Utrecht moeten we niet alleen ons steentje bijdragen om klimaatverandering tegen te gaan, we moeten ook ervoor zorgen dat Utrecht adaptief is op het veranderende klimaat. Dat doen we door bijvoorbeeld te investeren in groenblauwe subsidieregelingen, klimaatadaptatie en het vergroenen van de openbare ruimte, zodat op meer plekken regenwater vastgehouden wordt en direct de grond in kan.

Een Duurzame toekomst (Bedragen x € 1.000.000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Klimaatvriendelijke stad	-2,25	-2,25	-2,25	-2,25	-2,25
Noordelijke Randweg Utrecht (NRU)	0,405	0,405	0,405	0,405	0,405
Weerdsingel Oostzijde	0,035	0,035	0,035	0,035	0,00
Mytilbrug	0,024	0,024	0,024	0,024	0,00
Tariefwijziging 2e en 3e parkeervergunning	1,65	1,65	1,65	1,65	1,65
Betaald parkeren blok 2 niet uitstellen	3,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Reserve parkeerexploitatie	4,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Watertransitie	-0,80	-0,70	-0,70	-0,70	-0,70
Rioolheffing	0,80	0,70	0,70	0,70	0,70
Totaal	6,86	-0,14	-0,14	-0,14	-0,20

Een diervriendelijke stad, natuurlijk

In Utrecht leven meer dieren dan mensen. Dieren komen steeds meer in de verdrukking door menselijke activiteit. Door nieuwbouw verliezen dieren hun leefgebied, door kap van bomen komt de biodiversiteit in de knel en door groei van de stad hebben meer dieren zorg nodig. Mensen laten hun afval op straat slingeren en dieren die daar op afkomen worden doodgemaakt. Het is tijd dat Utrecht de belangen van dieren zwaarder laat wegen en het dierenwelzijn meer prioriteit gaat geven.

Dierenhulporganisaties

Utrechtse dierenhulporganisaties doen geweldig werk, zij verzorgen en redden dieren die vaak door menselijk toedoen in de problemen zijn gekomen. Toch krijgen de Utrechtse dierenorganisaties (Dierenasiel, Dierenambulance, Vogelopvang Utrecht, Dierenbescherming en Stichting Snorhaar) veel te weinig geld van de gemeente om hun werk goed te doen. Er komen steeds meer dieren in de knel door de groeiende stad. De dieren zijn dus weer de dupe.

De Partij voor de Dieren wil direct verandering en stelt met deze tegenbegroting voor om jaarlijks 500 duizend euro extra aan dierenhulporganisaties te verlenen om Utrecht heel wat diervriendelijker te maken. Zo kunnen de organisaties investeren in meer menskracht of faciliteiten (de Dierenambulance kan bijvoorbeeld een extra, of moderner voertuig aanschaffen). De 24/7-hulp die nodig is maar nog niet geboden kan worden, komt dan dichterbij.

Plaagdierbestrijding stoppen

Plaagdieren bestaan niet. Alle dieren hebben bestaansrecht. Een woord als “plaagdierbestrijding” zouden wij dus zelf nooit kiezen, eigenlijk gaat het namelijk gewoon om geld dat uitgegeven wordt aan het doden van dieren als ratten en muizen.

Dat dieren gedood worden, komt doordat Utrechters slecht met afval omgaan. We dumpen ons afval massaal op straat, en naast in plaats van in afvalcontainers. De etensresten in ons afval zijn een bron van voeding voor ratten en muizen. Op ons aandringen bestrijdt de gemeente ratten en muizen vooral preventief. Pas in uiterste gevallen wordt overgegaan tot het doden van deze dieren. Maar aan deze uiterste gevallen wordt per jaar wel een bedrag van 225.000 euro uitgegeven.

De Partij voor de Dieren vindt dat dit alsnog 225.000 euro te veel is voor het doden van dieren en dat er meer gedaan kan worden om overlast te voorkomen. Daarom stellen we voor dit bedrag te besteden aan het verminderen van afval in de stad. Om containers kunnen we tuintjes aanleggen, wat bijplaatsingen voorkomt. Ook kunnen containers voorzien worden van QR-codes, waarmee het melden van een volle containers makkelijker wordt.

Duiventil

Stadsduiven zijn dieren die hulp nodig kunnen hebben. Dat kan al heel simpel door in de gemeente duiventillen te plaatsen. In die duiventillen vinden de vogels verantwoord voer en wordt er gelet op hun gezondheid. Ze vinden een thuis, waardoor ze niet meer op straat rond te hoeven scharrelen. Ze worden minder snel ziek en raken minder snel gewond op straat (waar touwtjes en mensenharen om hun poten terechtkomen en die afsnijden). Wij starten een pilot door het plaatsen van een duiventil om duiven een huis en meer gezondheid te geven. Vanuit deze pilot kan het aantal duiventillen later uitgebreid worden

Bodemleven beschermen

Voor een gezonde leefomgeving is een gezonde bodem ontzettend belangrijk. Het ecosysteem onder onze voeten zorgt ervoor dat bomen en planten goed kunnen groeien en dat draagt bij aan de gezondheid van ons allemaal. Helaas is er door allerlei werkzaamheden in het verleden in grote delen van de stad nauwelijks meer leven in de bodem. Daarom moet bij alle werkzaamheden in de ondergrond veel beter rekening gehouden worden met het bodemleven en maatregelen om dit te beschermen en verstoring van het bodemleven te voorkomen. Dat vraagt soms een andere werkwijze en meer capaciteit.

Bovendien hangt de mogelijkheid om regie te voeren op gebruik en bescherming van de ondergrond samen met hoeveel budget beschikbaar is. Daarom stelt de Partij voor de Dieren voor om een half miljoen extra jaarlijks te investeren in het bodemleven om te zorgen voor genoeg capaciteit en middelen om het bodemleven te beschermen.

Een diervriendelijke stad (Bedragen x € 1.000.000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Dierenhulporganisaties	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Plaagdierbestrijding stoppen	0,225	0,225	0,225	0,225	0,225
Tegengaan bijplaatsing afval	-0,225	-0,225	-0,225	-0,225	-0,225
Duiventil	-0,070	-0,010	-0,010	-0,010	-0,010
Bodemleven beschermen	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Totaal	-1,07	-1,01	-1,01	-1,01	-1,01

**EEN GEZONDE BODEM?
NATUURLIJK.**

EEN RECHTVAARDIGE GEMEENTE, NATUURLIJK.

Utrecht verkoopt zichzelf als mensenrechtenstad, maar de mensenrechten komen steeds verder onder druk te staan. Er is veel bezuinigd ook op de meest kwetsbare groepen, en hierdoor dreigen de meest kwetsbare mensen in benarde situaties terecht te komen. Dat is Utrecht onwaardig. Het is tijd om pal voor mensenrechten te staan.

Bijzondere bijstand

De bijzondere bijstand is een geldbedrag van de gemeente voor noodzakelijke kosten voor mensen die dat niet kunnen betalen. Dit zorgt ervoor dat mensen uit de schulden blijven en gelijke kansen krijgen. Vanaf 2029 zou hier een tekort van 811 duizend euro per jaar zijn en zouden deze noodzakelijke kosten een lening worden. Dat zorgt natuurlijk voor extra stress en schulden. Daarom investeren wij het nodige bedrag om ervoor te zorgen dat dit niet gebeurt.

U-pas

Mensen met de laagste inkomens kunnen gebruik maken van de U-pas. Door toegenomen inflatie en gestegen prijzen kunnen gebruikers relatief minder met het budget op de pas doen. De Partij voor de Dieren investeert daarom 1 miljoen euro per jaar meer in de U-pas. Hierdoor kunnen gebruikers 42 euro extra per jaar besteden.

Bed-bad-brood regeling (LVV)

Het bestaan van ongedocumenteerde mensen staat erg onder druk in Utrecht. Het rijk weigert te betalen aan de opvang. Vanaf 2027 kan er een tekort zijn van 1 miljoen euro per jaar. Hiermee wordt een van de meest kwetsbaarste groepen van Utrecht op straat gezet en aan hun lot overgelaten. De Partij voor de Dieren vindt dit onacceptabel en wil het gat dichten door 1 miljoen euro per jaar vrij te maken. Zonder dit geld kunnen we onszelf echt geen mensenrechtenstad meer noemen.

Plan Einstein

Plan Einstein is een succesvol Utrechts concept voor AZC-bewoners waar samen leven, samen leren en samen werken centraal staat. Ondanks het enorme succes van Plan Einstein staat het vanaf 2027 onder financiële druk. Er zit namelijk een tekort van 300 duizend euro per jaar aan te komen. Wat de Partij voor de Dieren betreft gaan we juist meer mensen opvangen volgens het Plan Einstein concept, niet minder. Daarom voorkomen wij het aankomende tekort met als doel dat Plan Einstein nog lang kan voortbestaan.

Hitteopvang

In Utrecht kunnen dak- en thuislozen mensen met koud weer onderdak krijgen, maar tijdens extreme hitte is geen opvang geregeld. De Partij voor de Dieren vindt dat kwalijk, zeker nu de zomers door klimaatverandering heter en droger worden, met sporadisch extreme regenbuien. Deze kwetsbare doelgroep moeten we ook op de heetste dagen van het jaar opvang bieden. Daarom stellen we voor het nodige geld (150 duizend euro per jaar) vrij te maken om een hitteopvang te realiseren.

A black and white photograph of a person holding a large white sign with bold, black, sans-serif text. The sign reads "NO HUMAN BEING IS ILLEGAL". The person is wearing a dark long-sleeved shirt and is positioned behind a torn white paper edge. The background is a solid green color.

NO HUMAN
BEING IS
ILLEGAL

Preventieve aanpak femicide

Elke acht dagen wordt in Nederland een vrouw vermoord omdat ze een vrouw is. Deze uiterste vorm van genderongelijkheid moet aangepakt en voorkomen worden. Dit kan door te focussen op het beter helpen van slachtoffers van bijvoorbeeld stalking, maar ook door te werken aan cultuurverandering. Samen kunnen we van gendergelijkheid de norm maken.

Niemand kan cultuurverandering alleen realiseren, maar de gemeente moet wel haar eigen verantwoordelijkheid hierin nemen. Het Rijk lijkt onvoldoende te willen helpen, door maar twaalf miljoen euro beschikbaar te stellen, te verdelen over alle 342 gemeenten van Nederland.

De Partij voor de Dieren geeft de aanpak van femicide prioriteit door in totaal vijf miljoen euro te investeren in de preventieve aanpak ervan. Hiermee kunnen we effectieve methodes ontwikkelen om genderongelijkheid bij kinderen en volwassenen tegen te gaan. Denk bijvoorbeeld aan een uitbreiding van de onderwijsmodule over straatintimidatie die zich meer richt op genderongelijkheid in brede zin. Aan campagnes voor bewustwording en normalisering van ingrijpen en transformeren van gendergerelateerde normen. Of aan een uitbreiding van de posters over straatintimidatie waarbij de focus breder op gendergerelateerd geweld komt te liggen.

RECHT OP PRIVACY? NATUURLIJK.

Camera's

Cameratoezicht biedt schijnveiligheid en zorgt vaak alleen maar voor verplaatsing van het probleem. De gemeente heeft in de openbare ruimte 91 camera's geplaatst, waarvan 70 op een vaste plek. Bij camera's op een vaste plek verplaatst overlast zich in de loop van tijd vaak naar een locatie net buiten bereik van deze camera's. Camera's bieden schijnveiligheid. Bovendien wordt nadat deze camera's geplaatst zijn niet meer afgewogen of en hoelang ze nog echt nodig zijn. Wat de Partij voor de Dieren betreft gaan we het aantal camera's in Utrecht aanzienlijk verlagen en werken we met alleen flexibele camera's. We stellen voor te stoppen met de vaste camera's. Dit heeft ook weer voordelen voor de privacy van inwoners en bespaart de gemeente ruim 5 ton per jaar.

Een rechtvaardige Gemeente (Bedragen x € 1.000.000)

	2026	2027	2028	2029	Structureel
Bijzondere bijstand	0,00	0,00	0,00	-0,811	-0,811
U-pas	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25
Bed-bad-brood regeling (LVV)	0,00	-1,00	-1,00	-1,00	-1,00
Plan Einstein	0,00	-0,30	-0,30	-0,30	-0,30
Hitteopvang	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15	-0,15
Preventieve aanpak femicide	-1,25	-1,25	-1,25	-1,25	0,00
Camera's	0,566	0,566	0,566	0,566	0,566
Totaal	-2,08	-3,38	-3,38	-4,20	-2,95

EEN BLOEIENDE GEMEENTE, NATUURLIJK.

4

Jezelf een leven lang kunnen ontwikkelen is van groot belang. En bijdragen aan je eigen buurt ook. Meer cultuur en meer initiatieven dragen bij aan een bloeiend Utrecht.

Cultuur

Kunst, zowel het passief genieten van cultureel aanbod, als de mogelijkheid is om je actief te bekwamen in cultuur, is een essentiële immateriële waarde die je leven echt kan verrijken. Wat voor de Partij voor de Dieren op dit vlak voorop staat is dat we zoveel mogelijk Utrechters de kans en mogelijkheid willen geven, en blijven geven, om zich persoonlijk te ontwikkelen. We willen meer cultuur in Utrecht. De 1,49 miljoen euro die Utrecht Marketing opmaakt aan bevordering van economie en toerisme, gaan wij uitgeven aan meer cultuur. Dit geld gaan we besteden aan een groter cultureel aanbod in de stad, door te investeren in subsidies voor professionals, ondersteuning voor amateurs (zoals participatie als educatie) en ook een deel marketing voor deze extra activiteiten. In eerste instantie lopen deze subsidies via Utrecht Marketing, op termijn kan deze organisatie een kleinere rol spelen en lopen subsidies via Culturele Zaken.

Initiatievenfonds

Het Initiatievenfonds is een toegankelijke en laagdrempelige manier voor zowel inwoners als organisaties om subsidie aan te vragen voor een buurtinitiatief. Deze initiatieven en buurtactiviteiten leveren een belangrijke bijdrage aan sociale, groene en leefbare buurten. Het initiatievenfonds laat Utrecht bloeien! Het college heeft bezuinigd op dit fonds. Om weer meer groene, duurzame of sociale initiatieven van de grond te krijgen, investeren wij jaarlijks een half miljoen euro extra te investeren in het initiatievenfonds. Dit betekent dat we elk jaar circa 125 extra initiatieven kunnen realiseren in Utrecht.

Een bloeiende gemeente (Bedragen x € 1.000.000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Cultuur binnen Utrecht marketing (verrekend met Utrecht marketing)	-1,49	-1,49	-1,49	-1,49	-1,49
Initiatievenfonds	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50	-0,50
Totaal	-1,99	-1,99	-1,99	-1,99	-1,99

EEN ANDER SYSTEEM, NATUURLIJK. 5.

Het economische systeem waarin we leven is onhoudbaar. De continue focus op winst en eindeloze groei zorgt ervoor dat we veel meer vragen van de Aarde dan zij aankan. Daarnaast zorgt het systeem ook voor een groeiende ongelijkheidskloof. Het is dus hoog tijd om over te gaan naar een andere economie. Minder winst, groei en consumeren. Meer duurzaamheid, eerlijkheid en rechtvaardigheid. Ook in Utrecht.

Ondernemersfonds Utrecht

Huiseigenaren betalen Onroerend Zaak Belasting (OZB) en de inkomsten gaan naar de gemeentelijke begroting. Eigenaren van niet-woningen betalen OZB, maar zij mogen een deel van dit geld naar eigen keuze besteden. Dit gaat via het Ondernemersfonds Utrecht (OfU). Het geld wordt soms goed besteed (aan groene, duurzame of sociale initiatieven), maar soms ook helemaal niet (aan marketing van winkelgebieden of aan camera's).

De Partij voor de Dieren vindt dat het geld van het OfU, wiens begroting de laatste jaren enorm is toegenomen door verhogingen van de OZB, beter besteed kan worden. Wij stellen voor het fonds in omvang te verkleinen door 10 miljoen euro (in 2026 als overgangsjaar met 5 miljoen euro) af te romen.

Deze 10 miljoen euro kunnen we investeren in dingen waar iedereen, óók ondernemers, meer baat aan heeft. Het geld dat overblijft in het ondernemersfonds blijft wel doorgroeien, maar middels nieuwe afspraken in de subsidieverstrekking moet de focus van het Ondernemersfonds Utrecht meer gaan liggen op verduurzaming, vergroening en sociale initiatieven. We stappen dus af van de focus op economische groei en verschuiven de focus naar initiatieven waar iedereen in Utrecht baat bij heeft.

Teveel reclame in het straatbeeld

In Utrecht zijn ongelooflijk veel uitingen van reclame te zien. De gemeentelijke begroting is afhankelijk van het tonen van reclame in de openbare ruimte. Veel reclames zetten daarbij aan tot het aanschaffen van producten die ongezond voor mens, milieu en klimaat – waarom doen we dit?

Onze tegenbegroting van vorig jaar stelde voor om te stoppen met reclame in de openbare ruimte. Toen bleek dat de afhankelijk van reclame nog groter is dan gedacht. Reclame zit veel te diep verweven in onze begroting. Reclame per direct stoppen is stom genoeg te duur. Daarom bouwen de afhankelijkheid van reclame langzaam af. Dat doen we door een belasting op reclame te gaan heffen. De reclamebelasting is een heffing voor het plaatsen van aankondigingen die zichtbaar zijn vanaf de openbare weg, bijvoorbeeld lichtbakken, reclameborden, vlaggen en spandoeken.

Wat de Partij voor de Dieren betreft is de invoering van reclamebelasting wenselijk: maak je reclame, dan zet je daarmee aan tot consumeren, en betaal je daar een prijs voor. Wil je deze belasting niet betalen, dan heb je de vrije keuze om geen reclame te maken. De belasting draagt dus bij aan minder reclame.

Wij schatten, als we kijken naar gemeentes die al gebruik maken van reclamebelasting, dat reclamebelasting in Utrecht een bedrag van 2 miljoen euro op kan leveren. De inkomsten van de reclamebelasting willen wij gebruiken voor het stap voor stap afbouwen van reclame in de openbare ruimte.

Utrecht Marketing

Utrecht stuurt nog altijd op groei. Een voorbeeld is dat het bestaan van Utrecht Marketing: actief worden mensen en bedrijven naar Utrecht gelokt, voor toeristische uitjes of het organiseren van congressen. Deze marketing zorgt voor meer vliegverkeer en andere vormen van mobiliteit, maar ook voor een drukker stad en een druk op het aantal huizen.

Want er zijn meer hotels nodig, en mensen willen ook hier gaan wonen. Utrecht is prachtig genoeg, en mensen zijn welkom, maar daar hebben we geen marketing voor nodig. We stoppen dus met de uitgaven aan toerismepromotie door Utrecht Marketing. Het geldt dat hiermee vrijvalt besteden wij aan meer cultuur. Het geldt dat besteed wordt aan het wegwijs maken van mensen als ze er eenmaal zijn (via de VVV) laten we ongemoeid.

Toeristenbelasting

Het college van Utrecht wil groeien in inwoners, werklocaties, cultuur, sportvoorzieningen en nog veel meer. Daar komt ook nog eens bij dat er meer toeristen deze kant om mogen komen van over de hele wereld. De toerismesector mag meegroeien met de stad, zo mogen er ook weer hotels bij komen van het college. Wat de Partij voor de Dieren betreft moeten we juist voorkomen dat Utrecht een toeristische hotspot wordt, komen er geen hotels bij en komt er een hogere belasting op toerisme. De stad heeft al een ruimtegebrek en nog veel meer toeristen naar de stad toetrekken is dan niet de oplossing, maar een verergering van het probleem. Daarom stelt de Partij voor de Dieren voor om de toeristenbelasting te verhogen naar 12,5%.

Vermakelijkheidsretributie (festivalaks)

Toerismebelasting wordt betaald door mensen die een nacht in een hotel slapen. Mensen die wel gebruik maken van Utrechtse voorzieningen maar niet blijven slapen, kunnen een vermakelijkheidsretributie gaan betalen. Amsterdam doet dat, door betalende bezoekers van een festival net iets meer te laten betalen. Aangezien Utrecht na Amsterdam de tweede festivalstad is, is het logisch om de vermakelijkheidsretributie ook in Utrecht in te voeren. De Utrechtse festivals trekken jaarlijks 170.000 betalende bezoekers. Wij stellen voor hen een bedrag van 2 euro extra te laten betalen.

Precariobelasting

De gemeente Utrecht heft precariobelasting voor bijvoorbeeld terrassen en uitstallingen op gemeentegrond. Het college kiest ervoor deze tarieven alleen met de inflatie te verhogen.

Terwijl de druk op de openbare ruimte elk jaar gigantisch toeneemt. Daar waar terrassen staan of waar een winkel zijn spullen uitstalt, wordt de ruimte waar bewoners kunnen wandelen, spelen of verblijven kleiner. De openbare ruimte is van iedereen. We vinden het daarom logisch om het gebruik van de openbare ruimte meer te belasten en verhogen daarom de tarieven met 15%.

Kostendekkende evenementen- en horecaleges

Door korting te geven op de leges voor evenementen en horeca moeten wij allemaal meebetalen aan de organisatie van feesten die niet voor iedereen zijn. Leges zouden de kosten moeten dekken die de gemeente maakt voor feestjes en horecagelegenheden. De Partij voor de Dieren is daarom voorstander van kostendekkende leges. Dan kunnen via bijvoorbeeld projectsubsidies de organisatoren van kleinschalige en niet-commerciële evenementen tegemoetgekomen worden voor extra kosten die zij maken, terwijl de grote commerciële organisatoren hun kosten dekken door minder winst te maken of door te berekenen in hun ticketprijs.

Het is niet te verkopen dat de gemeente kosten maakt om het organiseren van evenementen goedkoper te maken. Waar het college besloot om terug te komen op het eerdere besluit om vanaf volgend jaar de leges kostendekkend te maken en dus nog langer evenementen via deze weg te subsidiëren, kiest de Partij voor de Dieren ervoor om vanaf 2026 al te beginnen met het kostendekkend maken van deze leges.

Een ander systeem (Bedragen x € 1.000.000)	2026	2027	2028	2029	Structureel
Ondernemersfonds Utrecht	5,00	10,00	10,00	10,00	10,00
Reclame afbouw	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00	-2,00
Reclamebelasting	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Marketing van Utrecht marketing (verrekend met cultuur)	1,49	1,49	1,49	1,49	1,49
Toeristenbelasting	2,581	2,70	2,87	3,05	3,24
Vermakelijkheidsretributie	0,33	0,33	0,33	0,33	0,33
Precario	0,128	0,128	0,128	0,128	0,128
Evenementenleges 2026	0,66	0,00	0,00	0,00	0,00
Horeca en evenementenleges kostendekkend	0,161	0,161	0,161	0,161	0,161
Totaal	9,40	14,52	14,69	14,87	15,06